

SOCIETATEA ACADEMICĂ DIN ROMÂNIA (SAR) PROPUNE

CINCISPREZECE PAȘI PENTRU A CONVINDE EUROPA

Aderarea României la Uniunea Europeană în anul 2007, care părea în urmă cu câteva luni un obiectiv cu totul realizabil, este astăzi pusă în discuție în România și în străinătate. Un vot al Parlamentului European în favoarea rezoluției Comisiei de Politică Externă, combinat cu o întârziere deja previzibilă a negocierilor în 2004 din motive interne, ar compromite serios cauza României. Aceste probleme provin din **două cauze fundamentale:**

- Epuizarea creditului guvernului român, care a emis promisiuni peste promisiuni, acte legale peste strategii, dar nu a înțeles *să pună în practică* programul de integrare. După patru ani de guvernare, țara legală nu mai are, pe hârtie, prea mult ca să fie în Europa. Țara reală continuă să fie însă aceeași, o țară unde oamenii cu influență, relații și bani sunt deasupra legii. Noi promisiuni făcute de guvern nu mai pot ajuta la refacerea credibilității României. Numai faptele pot vorbi de acum înainte.
- Eludarea cu bună știință a unor angajamente luate față de Uniunea Europeană, într-un climat politic în care susceptibilitatea față de România este maximă, ea fiind văzută ca un aliat fidel doar Statelor Unite, nu și Europei. Această eludare, fiind însoțită de lipsa de transparență și de corectitudine formală care caracterizează administrația noastră, nu putea decât să genereze scandaluri ca autostrada Bechtel sau adopțiile – și are potențialul să mai creeze și altele. Acestea nu sunt doar greșeli, sunt gafe politice majore.

Întrucât momentul este critic, **SAR propune realizarea de urgență a câtorva pași concreți** pentru convingerea autorităților și opiniei publice europene că România a trecut la fapte, depășind stadiul formal în care își făcea planuri de integrare. Acesta nu e un program cuprinzător menit a rezolva toate problemele

birocratice și de fond ale integrării, ci numai un plan de măsuri imediate, concrete, menite a semnaliza că România a înțeles ceea ce i se reproșează și că faptele, nu promisiunile, vor domni de acum înainte. Aceste măsuri trebuie în primul rând să convingă că România respectă și va continua să respecte criteriile politice de la Copenhaga.

.....
Alte rapoarte asupra guvernării produse de SAR, studii de politici publice și opinie publică, precum și revista de științe politice PolSci se pot găsi la www.sar.org.ro

Măsurile propuse mai jos nu costă mai nimic și se pot pune în practică până în iunie. Dacă aceste lucruri se fac, atunci România își va recăpăta credibilitatea și va putea să negocieze inclusiv amânări la capitole grele și scumpe, unde are sens să cerem derogări. Dacă ele nu se fac, atunci România nu este în situația să negocieze credibil ceva, pentru că în momentul de față este copilul-problemă al Europei.

- 1. Demiterea atât a Ministrului Justiției Rodica Stănoiu, cât și a secretarului de stat responsabil cu integrarea europeană din Ministerul Justiției,** care nu mai au credibilitatea necesară pentru a continua negocierile chiar dacă ar încerca cu onestitate de aici înainte. Înlocuirea lor trebuie făcută nu cu oameni politici ci cu tehnocrați, de genul experților în justiție care lucrează chiar la Delegația Comisiei Europene din România și știu mai bine decât oricine care sunt cerințele UE.
- 2. Renunțarea completă la recursul în anulare,** instituție care a anihilat orice autoritate a justiției, atât în civil, cât și în penal. Retragerea tuturor recursurilor în anulare pe rol înaintate de Procurorul General al României.
- 3. Dezincriminarea calomniei în Codul Penal** și păstrarea ei doar în Codul Civil, așa cum se practică în majoritatea țărilor democratice. Mandatarea parlamentarilor PSD din comisiile juridice ale Camerelor să retragă amendamentul introdus în Codul Penal care face posibile pedepse cu închisoarea pentru ziaristii care fotografiază casele demnitarilor fără acordul acestora.
- 4. Destituirea din funcții de partid sau de stat a celor care au patronat adopții internaționale,** indiferent de motiv, după intrarea în vigoare a moratoriului.
- 5. Încredințarea pentru moderare a principalei emisiuni de dezbateri politice a televiziunii publice (TVR1),** de luni până vineri, prin rotație, celor mai populare cotidiene din România de orientare generală, pentru a asigura pluralismul și a oferi presei un cadru în care să își facă în mod real datoria, aceea de a pune întrebări incomode. Se va crea astfel un talk-show în care factorii de decizie vor fi invitați doar împreună cu reprezentanți ai societății civile, sindicate, asociații profesionale sau experți independenți. Echilibrarea în *prime time* a prezenței puterii cu opoziția, monitorizările de astăzi arătând că peste două treimi din timp este alocat partidului la putere. Crearea unor emisiuni și echilibrări similare la radioul public.
- 6. Realizarea și publicarea unui plan de recuperare a datoriilor televiziunilor private,** precum și a unei prognoze de profitabilitate a acestora. Confidențialitatea afacerilor private se suspendă atunci când ești subvenționat cu bani publici. În paralel, adoptarea unei unice forme de contract pentru editori și jurnaliști care protejează independența editorială a acestora și atrage daune în cazul în care patronii exercită influențe necuvenite. Există sindicate de presă interne și organisme specializate internaționale care pot asista la realizarea acestui contract, nu trebuie să inventăm nimic.

7. **Suspendarea proiectului de autostradă Brașov-Borș** și redirijarea fondurilor pentru a acoperi costurile integrării în sectoare ca sănătatea, justiția, educația, sau către alte proiecte de infrastructură stabilite deja ca prioritate de guvern împreună cu UE.
8. **Anchetarea situațiilor în care fondurile publice pentru administrația locală au fost împărțite în mod subiectiv pe județe sau localități** în ultimii doi-trei ani, prin încălcarea criteriilor tehnice prevăzute expres de lege (fonduri de echilibrare, fonduri de drumuri, etc). Demiterea persoanelor din administrația centrală care au favorizat această situație prin acțiune sau non-acțiune (decidenți din ministere, prefecti) și inițierea de măsuri legale împotriva aleșilor locali implicați în astfel de decizii. Nu are rost să discutăm noi legi sau strategii privind administrația când legi bune deja există și sunt încălcate. La fel, nu are rost să înființăm linii telefonice fierbinți pentru raportat traficul de influență când dovezile sunt chiar în sertarul guvernului, în raportul execuției bugetare.
9. **Rezolvarea urgentă și exemplară a situației recent descoperite de corupție sistemică în alocarea fondurilor Sapard la Suceava**, pentru a crea un semnal pozitiv și un precedent. Returnarea banilor de către persoane care au dat declarații de interese false nu este suficientă. Împotriva lor și a celor care i-au patronat trebuie folosit cu hotărâre tot arsenalul juridic existent. Inițierea prin sondaj a unor anchete-fulger în alte județe unde există suspiciuni similare.
10. Evaluarea, în răstimp de două luni, a corectitudinii cu care demnitarii și funcționarii publici de rang înalt au respectat prevederile legii privind **declararea averilor și intereselor** la 31 decembrie 2003. Luarea măsurilor legale împotriva celor care au ignorat sau bagatelizat în mod vădit prevederile acestei legi.
11. Introducerea prevederii în legislația electorală pentru alegeri locale și naționale că **mutarea de la un partid la altul atrage după sine pierderea locului în Consiliu sau Parlament**, în cazul celor votați pe listă, sau obligativitatea organizării de noi alegeri, în cazul primarilor votați direct. Cum mai putem pretinde că respectăm criteriile politice europene când peste jumătate din aleșii locali s-au mutat după cum le-au dictat interesele? De ce s-ar mai prezenta cetățenii la alegeri dacă pe parcursul mandatului se schimbă rezultatul voinței lor exprimate prin vot?
12. **Desființarea Regiei Autonome a Patrimoniului de Stat**, această instituție-simbol a privilegiilor celor care conduc, și privatizarea prin licitație deschisă a patrimoniului său. Cum se poate vorbi de economie funcțională de piață când există asemenea insule de privilegiu pentru aristocrația roșie, în care prețurile și clienții sunt arbitrar propuși, și care în loc să se restrângă în ultimii ani s-a extins?
13. **Destituirea tuturor celor care au patronat comisionări fără licitație în ultimul an către firme favorite guvernului**, de la publicitatea pentru

referendum la sondaje de opinie sau autostrăzi. Dacă legislația privitoare la organizarea de licitații este prea complicată, atunci legea trebuie simplificată. Dar până atunci guvernul trebuie să o respecte – ca să poată cere firmelor și cetățenilor să respecte legea la rândul lor.

- 14. Finalizarea până în luna aprilie, cu un verdict clar, a anchetelor la RAFO, SNTR și Insula Mare a Brăilei,** actualmente în desfășurare de către instituțiile statului. Realizarea și publicarea, până în iunie, a unei sinteze complete cu **ajutoarele de stat acordate agenților economici**, atât direct cât și indirect (scutiri, reșalonări, etc). Aceasta este o condiție prioritară pentru încheierea negocierii capitolului Concurență din acquis – și o sarcină foarte dificilă care trebuie sprijinită la nivel înalt: negociatorul-șef nu se poate lupta singur cu birocrăția conservatoare din ministerele economice.
- 15. Crearea de către fiecare partid a unui organism care să verifice candidații în ce privește acuzele de corupție și conflicte de interese și eliminarea de pe liste a candidaților la care există semnalări serioase că au asemenea probleme.** Partidul de guvernământ, dominant în administrație, poate da un bun exemplu făcând primul pas în această direcție.